
Otázky k SZZ: Vizuální kultura v evropské historii

1. Význam objevů parietálního umění a prehistorických mobilních artefaktů pro výklad počátků světa a člověka v 19. století. Dopad neolitické revoluce pro utváření evropské kulturní krajiny, urbanismu, architektury, uměleckých motivů a témat i kulturních kategorií (prostor a čas). Charakteristika pramenů pravěké vizuální kultury a jejich současné prezentace a interpretace a dopad v současné vizuální kultuře (vybrané příklady);
2. Význam vizuální kultury starověkých civilizací (včetně písma) pro utváření evropské kulturní tradice: vyberte konkrétní příklady, definujte a pracujte s pojmy (kultura – tradice – kánon – kolektivní paměť – figury vzpomínání – identita ...), zabývejte se možnostmi kulturních přenosů a snažte se určit počátky kulturního sjednocování Evropy;
3. V úvodu definujte pojmy starověk – antika, antiku vymezte v prostoru a čase a s pomocí zavedené uměleckohistorické chronologie. Dále se pak zaměřte na vybrané příklady vztahů antické slovesné a vizuální kultury (historické, mytologické, biblické, biografické příběhy, poezie, divadelní hry, cestopisy, popisy uměleckých děl a staveb, krajiny a míst apod., – vázové malířství, architektonická plastika, nástěnné malby, mozaiky, volné sochy, sochařské kompozice atd.);
4. Vyložte postupné utváření obrazu antiky v evropských dějinách 15. až 19. století na pozadí společenského, kulturního a politického vývoje a v rámci proměn procesů a konceptů vzdělávání, cestování a vztahu k minulosti. Jaké antické památky, tvůrčí postupy, principy, kánony, myšlenky a témata podle vás ovlivnily moderní evropskou vizuální kulturu?
5. Dějiny obrazu mezi pozdní antikou a počátkem renesance. Proměny funkce obrazu ve společnosti a změny v postavení umělce ve společnosti: uveďte historické mezníky tohoto procesu. Stručně charakterizujte, proč a v čem se liší vizuální kultura klášterů, dvorů a měst. Snažte se vymezit kulturní regiony středověkého Západu – kulturní geografie z hlediska vizuální kultury;
6. Objevování středověku – retrospektivní pohled z hlediska národních hnutí 18. a 19. století. Vliv středověkého umění a architektury ve vizuální kultuře 18.–20. století a v jejich ideových kontextech (konkrétní příklady). Počátky institucionální péče o hmotné kulturní dědictví národů;
7. Počátky a šíření vizuální kultury renesance. Vymezte (v čase a prostoru) a charakterizujte významné regiony (a osobnosti) vizuální kultury křesťanského Západu v 15.–16. století z hlediska vztahu k tradicím a inovacím a v rámci politických i konfesních kontextů;
8. Proměny funkce obrazu (umění) a postavení umělců ve společnosti v průběhu 15.–19. století (včetně dopadu do současnosti). Profesionální příprava umělců - uveďte významné kulturně historické předěly v tomto procesu. Užití pojmů „umění“ – „umělec“ – „řemeslník“ – „obraz“ v kontextu doby;
9. Teorie uměleckých stylů: umělecké žánry, typy, styly a stylové módy jako prameny k poznání konfesně se štěpícího světa křesťanského Západu v 17.–18. století. Vizuální kultura 17.–18. století (architektura, urbanismus, malířství, grafika, kresba, sochařství) jako společenská (názorová) reprezentace (nebo regulace);
10. Antropologický obrat kolem roku 1800 a jeho důsledky – charakterizujte s pomocí příkladů z oblasti vizuální kultury. Funkce obrazu (umění) a postavení umělce ve společnosti. Vztah k minulosti a vize budoucnosti jako téma vizuální kultury „dlouhého 19. století“ (architektura, urbanismus, zahrady, malířství, sochařství, knižní ilustrace, muzea a galerie);
11. Charakterizujte pojmy klasicismus, neoklasicismus, romantismus, symbolismus. V souvislosti s jednotlivými uměleckými styly a směry uveďte umělce, kteří by mohli být jejich výraznými představiteli a konkrétního umělce, který v oblasti malířství představuje velmi důležitou spojnici mezi koncem 18. a počátkem 19. století;
12. Co si lze představit pod pojmem obraz ve smyslu figury, obraz ve smyslu vytvoření si obrazu o něčem a obraz jako umělecké dílo. Je vizuální vjem a vytváření (si) obrazu, záležitostí, kterou zpracovává pouze zrak, jako vizuální nástroj, nebo je toto vnímání komplexnější, včetně zapojení dalších smyslů?
13. Charakterizujte základní principy lineární perspektivy a jejího využití při konstrukci a budování iluzivního obrazového prostoru. Lze se, v rámci zkoumání této problematiky, opírat o konkrétní historické souvislosti?
14. Uveďte základní charakteristiku uměleckého směru impresionismu. Soustředte se na specifickou práci s linií a barvou a případná specifika budování obrazového prostoru. Jmenujte alespoň dva evropské malíře, jejichž tvorba představuje čistou polohu impresionistické malby. Jmenujte dva výrazné malíře postimpresionismu a stručně charakterizujte jejich tvorbu;
15. Snažte se charakterizovat a komparovat historismus, akademismus a realismus v rámci vizuální kultury (malířství, sochařství a architektura). Jmenujte výrazné představitele u nás a v Evropě.

16. V čem lze v oblasti evropského malířství spatřovat jedinečnou úlohu tvorby Paula Cézanna? Do jaké míry lze spojovat jeho dílo s impresionisty a v čem lze jeho malbu chápat jako krok k novému způsobu konstrukce obrazového prostoru? Jmenujte umělecký směr, který z tvorby Paula Cézanna výrazně čerpá;
17. Co se děje v kubistické malbě a kubistickém sochařství se zažitými principy konstruování obrazového prostoru a budování objemů? Uveďte alespoň dva evropské umělce, kteří stáli u zrodu kubismu. Lze hledat v daném období paralely v české vizuální kultuře, včetně architektury?
18. Umělecká avantgarda počátku 20. století. V oblasti vizuální kultury uveďte důležité souvislosti se společenskými a politickými událostmi prvních tří dekád 20. století v Evropě. Jmenujte osobnosti v oblasti malířství, sochařství a architektury v období Výmarské republiky. Charakterizujte jejich dílo. V oblasti abstraktního umění jmenujte alespoň tři umělce;
19. Osobnost Andy Warhola a pop art. Charakterizujte základní principy pop artu a jeho místo v konzumní společnosti ovlivňované reklamou, filmem, fotografií a médií;
20. Osobnost Marcela Duchampa a vliv jeho díla na tvorbu dalších generací umělců 20., ale i 21. století. V čem spočívá hlavní přínos Duchampova pohledu na uměleckou tvorbu? Stručně charakterizujte happening, performance, konceptuální tvorbu, land art, body art, umění a veřejný prostor.